

Kommentarer til investeringsbudsjettet 2023 - 2032

Kommentarer til prosjekter i investeringsbudsjettet

Diverse investeringer:

Datautstyr Det må gjennomføres kontinuerlig fornying av utstyr fremover. Dette gjelder alle rammeområder, men spesielt skole.

Familiens hus. Det ble i 2019 vedtatt å gjennomføre en innvending ombygging av det tidligere rådhuset på Eide, slik at dette blir tilpasset nye tjenester.

Kommunedirektøren ser at det er behov for å renovere også 2. etasje. Det er lagt inn 15 mill. kroner i 2023 til dette formålet. Samlet ramme for prosjektet utgjør da 40 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 4 439 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr.

15 000 000,- til kr. 19 439 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 40 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet for 2023 vil holde, men det må gis en ekstra bevilgning i 2024. Totalrammen på 40 mill. kroner holder ikke for prosjektet. Det forventes at det må bevilges 15 millioner i 2024 for å ferdigstille prosjektet.

Kommunedirektøren foreslår derfor at totalrammen økes fra 40 mill. kroner til 55 mill. kroner.

Nytt torg i Elnesvågen Dette er gjennomføring av det planarbeidet som er utført i sammenheng med nytt regionsenter i Hustadvika kommune. Kommunedirektøren foreslår at det bevilges 5 mill. kroner i 2023 og 5 mill. kroner i 2024 for å bygge nytt torg i Elnesvågen sentrum. Samlet ramme 10 mill. kroner.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet for 2023 reduseres med kr. 3 500 000,- til kr. 1 500 000,-. Redusert beløp flyttes til budsjettet

for 2024. Totalrammen på 10 millioner holdes uendret.

Egenkapitalinnskudd KLP er lagt inn i budsjettet med 3 mill. kroner i 2023. Dette blir finansiert med bruk av investeringsfond.

Helse:

Helseplattformen. Det er lagt inn et beløp på 28 mill. kroner på investeringsbudsjettet i 2023. Helseplattformen var planlagt satt i drift våren 2023, den totale rammen ble satt til 30 mill. kroner der av 28 mill. kroner lang inn i 2023 og 2 mill. i 2022. Implementeringen er utsett med 6 måneder, og planlagt oppstart er nå november 2023. Helseplattformen sin kostnadsmodellen med erfaringsbaserte tall for såkalte "lokale kostnader" fra kommunene er ikke ferdigstilt. Målet er at versjon 1.2 av kostnadsmodellen vil kunne gi bedre estimat på de totale kostnadene ved innføringen. De største kostnadene for kommunen er knyttet til opplæring av ansatte og manuell migrering av data, og dette skjer i de siste månedene før "go-live" 4. november 2023, dvs. september og oktober 2023 Den faktiske kostnaden ved innføring av Helseplattformen kan derfor avvike fra budsjett i 2023. Samlet ramme 30 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 999 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr.

28 000 000,- til kr. 28 999 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 30 000 000,-.

Utstyr Helse og velferd. Under denne posten ligger diverse utstyr på institusjoner og omsorgssentre. Det er lagt inn 1 mill. kroner på budsjettet i 2023 og fremover i økonomiplanen. Dette gjelder medisinsk utstyr, senger o.l.

Nye omsorgsboliger. I sak 117/2020 Budsjett 2021 og økonomiplan 2021 - 2024 i punkt 8 ble det bevilget 5 mill. kroner til nye omsorgsboliger i 2024.

Demenssenter Eide. Dette prosjektet ligger inne i helse og velferdsplanen. Kommunestyret vedtok at prosjektet legges inn med 108 mill. kroner årlig, i 2024 og 2022. 2 mill. ble bevilget i 2023.

Samlet ramme etter behandling av handlingsplanen, sak 97/22 utgjør nå 218 mill. kroner.

Helse og rehabiliteringssenteret lagt inn 2 år etter forslaget i helse og velferdsplanen, slik at 216 mill. kroner legges inn i 2027 og i 2028. 2 mill. foreslås avsatt til planlegging og prosjektering i 2025 og 2026. Også dette grepet foreslås med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon. Totalramme på prosjektet utgjør 436 mill. kroner.

Ombygging Bøtunet er lagt inn med 19 mill. kroner i 2026. Ombygging av Bøtunet må skje etter at demenssenteret på Eide er ferdigstilt.

Ombygging FSO foreslås lagt inn i budsjettet i 2024 med 4,7 mill. kroner. I nåværende Fræna sjukeheim og omsorgssenter (FSO) er det i dag kjøkken og stue i hver ende av avdelingene. Dette medfører at de fire avdelingene ikke er så samkjørte som de kunne vært. Med å samle kjøkken på ett sted midt i bygget, vil vi kunne få til mer sambruk av ressurser. Ved å gjøre dette, får vi samtidig friggitt areal som kan bygges om til minimum to rom, som kan øke kapasiteten fra 41 til 43 eller 44 rom. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Revidering:

Sak 60/2023: Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023. Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon merverdiavgift 1,3 mill. kroner. Kommunedirektøren bes om å starte prosessen så snart som mulig.

Ombygging Eide sykehjem foreslås lagt inn i budsjettet i 2024 med 3,2 mill. kroner. I underetasjen på Eide sykehjem, er det i dag en ubrukt avdeling mot vest. Her er det nytt sprinklet anlegg, og sju pasientrom med bad. Disse rommene tilfredsstillers imidlertid ikke dagens krav om universell utforming. For å kunne benytte seg av dette arealet, er det nødvendig med en ombygging. Arealmessig er det plass til 5 rom, med en anslått kostnad på 3,2 millioner kroner. Disse rommene kan knyttes til enten langtidsavdelingene for somatikk, eller til det foreslåtte demenssenteret sørvest for Eide sykehjem. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Revidering:

Sak 45/2023: Kommunestyret fremskynder tiltaket om ombygging av underetasjen på Eide sykehjem til 4-5 beboerrom og felles stue og kjøkken som ble vedtatt av kommunestyret i PS 97/2022 (Handlings- og økonomiplan 2023-2026) fra 2024 til 2023, og ber kommunedirektøren om at dette arbeidet igangsettes så snart det er mulig.

Økonomiske konsekvenser av tiltaket innarbeides i revidert budsjett, 1. tertial 2023.

Ombygging Lundhaugen foreslås lagt inn i budsjettet i 2023 med 1 mill. kroner. Lundhaugen omsorgssenter gir i dag tjenester til 20 beboere. I underetasjen er det fire leiligheter, og det er heis mellom etasjene. Så snart det er på plass nytt pasientvarslingsanlegg, kan leilighetene i underetasjen innlemmes i driften. I tillegg er det et ubenyttet areal nordenden i hovedetasjen som kan bygges om til et rom med bad. Dette vil til sammen øke kapasiteten fra 20 til 25 leiligheter/rom med heldøgns bemanning. Dette kvalifiserer for tilskudd fra Husbanken forutsatt at ordningen blir videreført.

Lundhaugen har 20 bokollektivrom/leiligheter i hovedetasjen hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet på Lundhaugen. Her har vi planlagt å bygge om et ubenyttet areal slik at det blir en ekstra leilighet.

I underetasjen er det fire leiligheter hvor beboerne får sine tjenester utført av personalet i hjemmetjenesten. Det er trapp og heis fra underetasjen til hovedetasjen. Det er tenkt at når pasientvarslingsanlegget blir ferdig montert og tatt i bruk, kan personalet ved Lundhaugen bistå beboerne også i underetasjen, slik at hjemmetjenesten får frigjort tid. Dette er tenkt å gjelde beboere som har behov for heldøgns omsorg, slik at det kan ta litt tid før dette gjelder alle. På sikt vil alle de fire leilighetene innlemmes i porteføljen til Lundhaugen som da vil ha til sammen 25 bokollektivrom/leiligheter.

Under behandlingen av helse- og velferdsplanen, ble det vedtatt at Lundhaugen skal ha samme bemanningsnorm som Auretunet. Ved å gjøre disse to greiene som nevnt her, vil dette bli innfridd.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Budsjettet reduseres fra kr. 1 000 000,- til kr. 200 000,- da dette prosjektet ikke lar seg gjennomføre

Omsorgsleiligheter Farstad er lagt inn med 32 mill. kroner i 2023. Totalramme på prosjektet er på 42 mill. kroner.

Teknisk utvalg gjorde også 13.10. følgende vedtak vedr. prosjektet: "Hovedutvalget ber om at utredningen og kostnadskalkylen for alternativ 3 kvalitetssikres. Det planlegges med utgangspunktet i minimum 7 leiligheter. Det bes om at det legges opp til leiligheter med ulike størrelser og at bygget har størst mulig fleksibilitet. Saken sendes tilbake til administrasjonen for oppfølging av ovennevnte."

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 9 991 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr.

32 000 000,- til kr. 41 991 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 42 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å redusere budsjettet i 2023 med kr. 20 991 000,- fra kr. 41 991 000 til kr.

21 000 000,-. Beløpet på kr. 20 991 000,- millioner vil bli lagt til i budsjettet for 2024. Det er forventet at ca. halvparten av budsjettet blir brukt i 2023 og halvparten 2022 grunnet ferdigstilling i mai 2024.

Varslingsanlegg mv.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 3 810 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,-

til kr. 3 810 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 5 568 000,-.

Skjermet avdeling Eide sykehjem

Pr. 30.4 er det ikke brukt midler på prosjektet. På rapporteringstidspunktet er det ikke vedtatt budsjett på dette prosjektet. Det skal behandles sak i kommunestyret (45/2023) 22. mai om å bevilge kr. 3 200 000,- til prosjektet. Vi har i rapporten gått ut fra at dette blir vedtatt basert på behandlingen i formannskapet.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår at det bevilges kr. 3 200 000,- til prosjektet i 2023. Basert på vedtak i sak

45/2023. Midlene flyttes fra budsjettet for 2024. Totalrammen på prosjektet holdes uendret på kr. 3 200 000,-

Påkobla hjelpemiddel

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å bevilge kr. 500 000,- til at Hustadvika kommune kjøper seg inn i lagerstyringsprogrammet «Påkobla hjelpemiddel», som er et samarbeid mellom Molde og Kristiansund, hvor Hustadvika er invitert til å være med. Dette vil være et svært nyttig verktøy for kommunen, vi vil få god oversikt over kommunens hjelpemidler, de vi har på lager og de som er på utlån. Vi kan også låne hjelpemidler på tvers av kommunene. «Påkobla hjelpemiddel» kan innpasses med Helseplattformen. Det er planlagt å utvide funksjonene i dette lagerstyringsprogrammet til å omfatte også andre deler av kommunal virksomhet etter hvert

Skole:

Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole. Samlet ramme på prosjektet utgjør 12. mill. kroner.

Dette er et miljøtiltak.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke budsjettet for 2023 med 2,9 mill. kroner samt å sette av kr. 500 000,- i budsjettet for 2024. Totalrammen på prosjektet økes derfor fra 12 mill. kroner til 15,4 mill. kroner.

Ny Eide barneskole. Kommunestyret vedtok å bevilge 15,7 mill. kroner i 2023, 148,5 i 2024, 103,5 i 2025 og 11,3 mill. kroner i 2025.

Samlet bevilgning utgjør 281,5 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 557 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 15 750 000,- til kr. 13 193 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 281 550 000,-.

Utbedring Tornes skole

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 6 599 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 6 599 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 18 027 000,-. Grunnen til at vi trenger beløp for 2023 for Haukås skole er at den siste utbetalingen ikke vil skje før det er gjennomført 1 års prøvedrift av skolen.

Haukås skole

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 17 933 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 17 933 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 244 808 000,-.

Uteområdet og trafikksikringstiltak ved skolene og Eidehallen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 48 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 48 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 7 628 000,-.

Eide barneskole oppgradering uteområdet

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 841 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 841 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 000 000,-.

Renovering teknisk rom svømmehall FUSK

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 295 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 1 295 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 4 000 000,-.

Kultur:

Trollkirka turmål og turknutepunkt Korrigert i avstemmingssak 28/2022: Det ble brukt kr. 1 405 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2021. Bevilgningen for 2022 ble økt med tilsvarende beløp. Prosjektet er ikke fullført i 2022. Løsningen med pumpeledning til Varhol som var planlagt i prosjektet, fikk ikke positivt gjennomslag med grunneier i områder som var berørt. For å imøtekomme grunneier medfører det at vi nå setter ned en tett tank. Prosjektet vil ikke bli slutført før i 2023 og kommunedirektøren foreslår derfor å bevilge 1,4 mill. kroner i 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 9 538 000,-.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 423 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 1 405 000,- til kr. 982 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 9 538 000,-.

Hustadvika kulturskole Prosjektet er vedtatt gjennomført. Det skal bygges nye kulturskolelokaler i sentrum av Hustadvika kommune med tilrettelagte rom for alle fag kulturskolen tilbyr, samlet på et sted. Prosjektet legges nå ut på anbud for en totalentreprise. Prosjektering og bygging er planlagt i 2023. Det bevilges 60,5 mill. kroner i 2023. Tidligere år er det bevilget 3 mill. kroner. Samlet ramme for prosjektet utgjør 63,5 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 4 437 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 60 500 000,- til kr. 60 937 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 63 500 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår derfor å redusere budsjettet for 2023 med kr. 26 937 000,-. Nytt budsjett for 2023 blir da kr. 34 000 000,-. Det forventes at restbeløpet på 26,9 mill. kroner som flyttes til 2024 må prisjusteres, dette blir gjort i budsjettprosessen i høst.

Utvikling av turstier/friluftsområder i Hustadvika kommune. Det er flere prosjekter under planlegging og hvilke som kommer først vil avhenge av fremdrift og mulighet. På disse prosjektene mottar kommunen 30 % finansiering via spillemidler. Resten dekkes av kommunen.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 813 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 500 000,- til kr. 1 313 000,-. Dette er en årlig bevilgning og har ingen totalramme. Disse årlige bevilgningen blir vanligvis ikke justert. Men i dette tilfelle vil det komme en del utgifter utover den årlige bevilgningen på kr. 500 000,-. Kommunedirektøren foreslår derfor å øke bevilgningen for 2023.

Kirken - tilskudd til investeringer. Kirkelig fellesråd har søkt om midler til nytt orgel i Bud kirke. Det er ikke forsvarlig å koste midler på orgelet slik det er i dag. Fellesrådet ser det som nødvendig at nytt orgel prioriteres. Fellesrådet ba om en bevilgning på 500 tusen i 2022 og 2 mill. kroner i 2023. Foreløpig er det samlet inn 401 tusen kroner til formålet. Dette er stipulerte tall. Kommunedirektøren foreslår å legge inn 0,5 mill. kroner i budsjettet for 2023 til formålet. i 2023 legges det inn 2 mill. kroner. Samlet kostnad er beregnet til 4 mill. kroner. Gaver er lagt inn i kirkens budsjett med 0,5 mill. kroner.

Det er nødvendig med reovering av Myrbostad kirke og kommunedirektøren har lagt inn 700 tusen i bevilgning i 2023 til formålet.

Det er behov for fornying av utstyr på gravstedene i Hustadvika og behovet er beregnet til 200 tusen i 2024 og 100 tusen i 2025.

Renovering Frænahallen er opprinnelig foreslått utført i 2022 og det ble lagt inn 6,2 mill. kroner til prosjektet. Beløpet er tenkt å skulle dekke ny kledning, vinduer og tak. Arbeidet er i gang men blir ikke ferdig i 2022 og nye beregninger viser en økning i behovet for bevilgning. Kommunedirektøren foreslår bevilget 4,75 mill. kroner i 2023 til tiltaket. Samlet bevilgning utgjør da 7,75 mill. kroner. Tilleggsbevilgningen utgjør 1,55 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 018 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 4 750 000,- til kr. 5 768 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 7 750 000,-.

Automater til bibliotek

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 400 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 400 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 400 000,-.

Utstyr til utescena Tretind

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 536 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 536 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 100 000,-.

Badeplass Eide

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 721 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 721 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 2 800 000,-.

Inventar til bibliotek Eide og Elnesvågen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 2 053 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 2 053 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 3 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å øke rammen på prosjektet med kr. 400 000,-. Totalrammen på prosjektet økes med samme sum og blir da kr. 3 400 000,-.

Oppgradering Eidehallen

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å bevilge kr. 600 000,- til oppgradering av Eidehallen i 2023. Midlene skal brukes til Skillevegg langs ved klatreveggen slik at det er mulig at flere bruker flerbrukshallen samtidig. Det skal også brukes til nye hull for en kampvolleyballbane.

Teknisk:

Klargjøring næringsareal. Det er flere felt det jobbes med, og mye er videreført fra forrige økonomiplan. Spesielt er det Vestavika, Dalemyra og Holamyra som er aktuelle for tomtekjøp og utbygging. Det er lagt inn et beløp på 15 mill. kroner i 2023. Videre i perioden er det lagt inn 5 mill. hvert år. Her kan det senere bli behov for betydelige midler, og dette er et område hvor det er viktig å snu seg raskt når muligheter dukker opp.

Under finansiering er det lagt inn inntekter på salg av næringstomter med 3 mill. kroner i 2023, 2024 og 2025.

Tilrettelegging tomter.

Ny arealplan vil få betydning for hvor investering skjer.

Det er lagt inn utbygging tomter i 2023 med 11 mill. kroner og 11 mill. kroner resten av perioden.

Midlene brukes til detaljregulering, grunnkjøp, prosjektering og utbygging.

Det er samtidig budsjettet med en inntekt på salg boligtomter med 4 mill. i 2023 og det samme beløpet årlig i resten av perioden. 2024 og 2025. Dette ligger på finansiering under "Inntekter salg av anleggsmidler".

Opprustning kommunale bygg og anlegg. Tidligere er det bevilget et beløp for å løse løpende prosjekter gjennom året. Dette er foreslått videreført i økonomiplanperioden + 6 år med 5 mill. kroner per år, men med 7 mill. kroner for 2022 og 2023.

Investeringer i vann og avløp. I 2023 er det et betydelig beløp på vann (40 mill. kroner). Det skyldes fullføring av høydebasseng på den gamle kommunegrensa mellom Eide og Fræna og oppgradering av høydebasseng i Skarsetbotnen.

Resten av økonomiplanperioden er det lagt inn 10 mill. kroner til vannformål per år.

På avløp er det foreslått investeringer på 22 mill. kroner i 2023. Videre i planperioden er det lagt inn 11 mill. kroner i investeringer hvert år.

Disse investeringene er i stor grad investeringer for å imøtekomme klimaendringer og samtidig redusere utslipp.

Asfaltering og vei. Kommunedirektøren viser til rapport om tilstanden på veiene i Hustadvika kommune - Hovedplan vei, jfr. sak KS 36/2021 i møte 17. juni 2021. Kommunestyret vedtok en rammene for asfaltering, vei og broer for 2022 og 2023 med 16 mill. per år i gjeldende økonomiplan. I 2023 vedtok kommunestyret at beløpet blir 5 mill. kroner videre 15 mill. kroner i 2024 og 5 mill. for resten av planperioden.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Det bevilges 20 millioner ekstra i revidert til asfaltering og vei for 2023. Finansieres med låneopptak.

Gatelys Det ble bevilget 1,5 mill. kroner i 2022 til nye gatelys i kommunen. I 2023 og 2024 er det foreslått å bruke 1 mill. kroner til formålet. Dette er hovedsakelig utskifting til LED belysning.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 682 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 1 000 000,- til kr. 1 682 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 3 500 000,-.

Rundkjøring Malmefjorden. Arbeid med detaljregulering pågår. Fylkeskommunen skal bygge rundkjøringen i 2023. Det er lagt inn 15 mill. kroner som forskuttering av rundkjøringen. Forskuttering kan lånefinansieres.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 457 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 15 000 000,- til kr. 15 457 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 16 000 000,-.

Justering MVA Lauvåsen I desember 2020 overtok Hustadvika kommune offentlig infrastruktur på Lauvåsen boligfelt fra utbygger Elvebakken AS. Verdien er beregnet til 36,3 mill. Kroner. Overtagelsen skjer uten vederlag. I forbindelse med overtagelsen overtar kommunen rett til justering av merverdiavgift på overtatt anlegg. Utbygger hadde ikke kompensasjon eller fradrag for merverdiavgift i sitt regnskap, men kommunen har gjennom overtagelsen fått overført slik rett. Samlet utgjør merverdiavgiften 7,2 mill. Kroner. Kommunen har rett til kompensasjon og fradrag fra staten for denne summen, men må etter regelverket fordele dette over ti år. Refundert merverdiavgift vil utgjøre 724 tusen kroner per år. I sak 7/2018 3. mai 2018 vedtok formannskapet i Fræna kommune at utbygger får 60 % av dette beløpet, mens kommunen beholder 40 %. Her er det opprinnelig ikke lagt inn budsjett for 2022. Men det vil komme en kostnad på dette prosjektet på kr. 138 000 i 2022. Det foreslås tilsvarende beløp i budsjettet. Budsjettet økes derfor fra kr. 0,- til kr. 138 000,-. Det vil også komme en økt inntekt på MVA-kompensasjon som gjelder dette. Kr. 427 000,-. Dette er hensynstatt i økt budsjett på inntekt MVA-kompensasjon i denne saken.

Vei - sør for hovedveien - Elnesvågen. Det foreslås en bevilgning i 2023 på 10 mill. kroner. Rammen for prosjektet er tidligere satt til 13 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 1 509 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 10 000 000,- til kr. 11 509 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 13 000 000,-.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår ingen endring i budsjettet for 2023. Men totalrammen på prosjektet (vei) må økes fra 13 mill. kroner til 22,63 mill. kroner. Dette vil også medføre økte budsjetter for vann og avløp i 2024.

Ny brannstasjon Innkomne tilbud i gjennomført anbudskonkurranse var så høye at konkurransen ble avlyst. Det arbeides nå med en ny prosess for å vurdere ulike alternativer for ny brannstasjon. Kommunedirektøren foreslår at bevilgningen på 34,4 mill. kroner for 2023 forskyves til 2024. I 2023 må avklaring komme på hva som videre skal gjøres med dette prosjektet.

Samlet ramme på prosjektet er 37,1 mill. kroner.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 22 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 22 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 37 100 000,-.

Utvivelse av gravplass på Tornes. Arbeidet ble satt i gang i 2021. Det gjelder 7 til 8 dekar på kommunens grunn. På Tornes er det i dag 200 graver. Kirkevergen opplyser at det er behov for 150 nye. Budsjettet beløp i 2022 utgjør 7,3 mill. kroner og total bevilgning på prosjektet var på kr. 5 000 000,-. Kommunestyret vedtok å øke budsjettet til 16,2 mill. kroner og at det bevilges 8,5 mill. kroner i 2023. Årsaken til påplussing i budsjettet gjelder bl.a. at dreneringsarbeidet er dimensjonert for fremtidig å ta imot overvann fra Tornes boligfelt. Det påløper ytterligere kostnader i prosjektet med snuing av jord, gjerder, steinmur, utbedring av veg og driftsbygning.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 645 000,- mer enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 reduseres med tilsvarende beløp. Bevilgningen reduseres fra kr. 8 500 000,- til kr. 7 854 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 16 200 000,-.

Gravstedet på Hustad må også utvides, men kirkevergen foreslår at dette skyves fram i tid. Det er langt fram før det er behov her. Forslaget til bevilgning er tatt ut av økonomiplanen.

Fullføring gravsted Hestaholen

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 249 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 249 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 600 000,-.

Ny tankbil - brann. Det er behov for nye biler. Det er lagt inn et beløp på 5,0 mill. kroner i 2024. I 2028 er det lagt inn forslag bevilgning til en tankbil med 5 mill. kroner. Dette er en planlagt utskifting av bilene plassert i Eide og Elnesvågen.

Kjøpe ut feiebil, brannforebyggende bil og utstyr til utbedring kommandobil foreslås lagt inn med 900 tusen i 2023

Øvingsområde Brann. Det må opparbeides et eget område for slike øvelser. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 2 mill. kroner i 2024 til dette tiltaket. Kommunedirektøren foreslår å bevilge 100 tusen i 2023 for forprosjektering av øvelsesområde til brann og redning.

Diverse utstyr Brann foreslås lagt inn med 280 tusen i 2023 og en ATV til feiing med 600 tusen samme år.

Drenering ved Gaustad kapell

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023: Det ble brukt kr. 350 000,- mindre enn budsjettet på dette prosjektet i 2022. Bevilgningen for 2023 økes med tilsvarende beløp. Bevilgningen økes fra kr. 0,- til kr. 350 000,- for 2023. Total bevilgning på prosjektet holdes uendret på kr. 350 000,-.

Kjøp av utleieboliger

Pr. 30.4 er det brukt ikke penger på prosjektet. På rapporteringstidspunktet er det ikke vedtatt budsjett på dette prosjektet. Det skal behandles sak i kommunestyret (43/2023) 25. mai om å bevilge kr. 12 000 000,- til prosjektet. Vi har i rapporten gått ut fra at dette blir vedtatt basert på behandlingen i formannskapet.

Kjøp av ungdomsskoleomt

I sak 61/2023 ble følgende vedtatt:

- 1. Kommunestyret erverver gnr 46 bnr 63, tomte til Fræna ungdomsskole, til kr 95 pr kvm. Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå endelig avtale.*
- 2. Bruk av lån i budsjettet for 2023 økes med kr 1.500.000 til dekning av kjøp av gnr 46 bnr 63, herunder kjøpesum, samt tinglysings og dokumentavgift.*

Barnehage:

Uteområder barnehager. Det er behov for å oppgradere uteområder i barnehager. Kommunestyret vedtok å øke rammen for prosjektet til 500 tusen i 2023.

Startlån.

Startlån utbetalt i perioden 01.01.22 - 01.11.22 utgjør kr 20.522.038,- og består av 10 lån. Det er også ubenyttede gyldige finansieringsbevis per 01.11.22 påkr 5.181.300,-, dvs. 4 lån. Bokført tap på startlån i perioden 01.01.22 – 01.11.22: kr 0,-

Kommunen har det siste året en jevn pågang av startlånsøknader. Søknader om fullfinansiering er økende. Ubrukte lånemidler blir omlag 10 mill. kroner ved årsskiftet. Kommunedirektøren foreslår bevilgninger i hele økonomiplanperioden og 20 mill. kroner for 2023. Dette beløpet ligger også inne på oppdekking investering.

Finansiering:

Det er lagt inn beregnet refusjon merverdiavgift, tilskudd husbanken, tippemidler, salg av tomter, bygninger m.m. i samsvar med kommentarer i teksten ovenfor. I statsbudsjettet er det forslag om å kutte tilskudd til sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Slike tilskudd er derfor tatt ut av budsjettforslaget.

Øvrige investeringsutgifter dekkes av låneopptak. I 2023 utgjør beregnet låneopptaket samlet **224,6** mill. kroner. I tillegg kommer startlån på **20** mill. kroner.

For hver ny million kommunen investerer vil det påløpe ca. 65 000,- i økte årlige driftsutgifter til renter og avdrag. Renter utgjør ca. 40 000,- av dette. Dette er beregnet ut fra en nedbetalingstid på 40 år og 4 % rente.

Startlån er lagt inn med 20 mill. kroner i 2023 og 20 mill. kroner i resten av perioden (10 år) . Låneopptaket til dette formålet skjer fra Husbanken.

Bruk av ubundne investeringsfond er lagt inn med 3 mill. kroner i hele perioden. Det gjelder forventet egenkapitalinnskudd i KLP.

Korrigert i avstemmingssak KS 26/2023:

Kompensasjon for merverdiavgift:

Det foreslås å øke budsjettet på inntekt på MVA-kompensasjon med kr. 2 600 000,-. Budsjettet endres derfor fra kr. 51 469 000,- til kr. 54 069 000,- for 2023. En økning i investeringer på 54,5 mill. kroner vil i utgangspunktet gi ca. 11 millioner kroner i økte inntekter på MVA-kompensasjon. Det foreslås uansett å kun øke med 2,6 mill. kroner siden vi har fått beskjed om at utbyggingen av omsorgsboliger på Farstad ikke gir rett til MVA-kompensasjon.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Kommunedirektøren foreslår å redusere forventet inntekt på MVA-kompensasjon med kr. 4 939 000,-

som følge av reduisering av budsjettet på flere investeringsprosjekter.

Endret i sak 60/2023

Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon **merverdiavgift 1,3 mill. kroner.**

Kommunedirektøren bes om å starte prosessen så snart som mulig.

Bruk av lån:

Det foreslås å øke budsjettet på bruk av lån med kr. 51 977 000,-. Budsjettet endres derfor fra kr. 245 436 000,- til kr. 297 257 000,- for 2023. Store deler av finansieringen av avstemming av investeringsbudsjett blir dekket med økt bruk av lån siden vi gjør endringer på inntekter MVA-kompensasjon. En økning i bruk av lån vil ikke gi større låneopptak enn hva som ligger i kommunens budsjett.

Dette skyldes at det allerede er tatt opp lån på disse prosjektene. Dette blir bokført som ubrukte lånemidler ved årsskiftet og blir hensynstatt ved nytt låneopptak i 2023.

Endret i sak om revidert 1 KS 50/2023: Bruk av lån i 2023 reduseres med kr. 35 703 000 til kr. 274 944 000,-

Saken ble også revidert i sak 60 og 61.

60:

Kommunestyret godkjenner nytt prosjekt, ombygging Fræna Sjukeheim og omsorgssenter, til 6,5 mill. kroner i budsjettet for 2023.

Finansiering blir økning bruk av lån med 5,2 mill. kroner og refusjon merverdiavgift 1,3 mill. kroner.

61:

1. Kommunestyret erverver gnr 46 bnr 63, tomte til Fræna ungdomsskole, til kr 95 pr kvm. Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå endelig avtale.

2. Bruk av lån i budsjettet for 2023 økes med kr 1.500.000 til dekning av kjøp av gnr 46 bnr 63, herunder kjøpesum, samt tinglysings og dokumentavgift.